

Vad är självsaboterande handlingar bland elever och hur ändras detta agerande?

Fredrik Zimmerman

När skolan inte är begriplig

- **Fredrik:** Hur upplever ni att de andra i skolan ser på er?
- **Oscar:** Vet inte hur man ska sätta det i ord.
- **Elias:** Nej.
- **Oscar:** Vi är bara varelser.
- **Elias:** Kloakråttor.
- **Oscar:** Neandertalare.
- **Elias:** Ja.

När skolan inte är begriplig

- **Lucas:** På lektionerna brukar vi oftast bara... Gå in i min egen bubbla och tänker inte så mycket vad som händer runt om.

När skolan inte är begriplig

- **Johannes:** Dom ser mig eller oss typ som efterblivna som inte pluggar
- **Oliva:** Typ
- **Lovisa:** Att dom inte kan plugga
- **Elsa:** Att dom inte kan någonting, nån av oss
- **Johannes:** Ja. Typ jag ska gå upp och plugga, jaha det var ju något nytt typ (föreställer rösten).

Den som inte försöker kan inte misslyckas

- Eleven skyddar sin självbild i en social miljö som värdesätter kompetens
- Upplever eleven att hen inte klarar uppgiften utvecklar hen strategier för att undvika uppgiften
- Görs detta vid flera uppgifter tar hen till slut avstånd från ämnet och sedan skolan

Hur gör jag när jag får en uppgift jag inte förstår

- Vad känner jag igen i uppgiften? Vad känner jag inte igen i uppgiften?
- Har du allt du behöver för att starta?
- Vilka strategier använde jag den här gången, som jag kan ha nytta av nästa gång jag ställs inför en svår uppgift?

Metakognition/studieteknik

- Bli din egen talangscout
- Du *blir* bra i ett ämne/hitta rätt *strategi* för lärande
- Små snabba tydliga vinster

Studieteknik: Rätt strategi ökar ansträngningen

- **Alexander:** Man får ett försprång om man går på den här skolan för att man fattar lite mer hur det går till.
- **Christopher:** Ja.
- **Amelia:** Man vet att man måste ta ansvar.
- **Christopher:** Man vet vad det innebär.

Kognitiv avlastning (arbetsminne)

- Ett stöd som skolan kan ge dessa elever är att dela upp uppgifter i mindre delar, så att eleverna kan hantera en komponent i taget
- Läraren bör anpassa sitt sätt att kommunicera, så att hen inte introducerar för mycket material på en gång och ger eleven regelbundna påminnelser om vad de behöver göra härnäst
- Läraren bör också upprepa ny information och hjälpa eleverna ansluta den till det de redan vet
- Dessutom bör läraren uppmuntra eleverna att ställa frågor när de känner sig förlorade i all information

Kognitiv avlastning (arbetsminne)

”Om alla vet vad de ska göra, så får man studiero. Det hade inte hjälpt hur många disciplinära åtgärder vi satt in, det handlar om att alla vet hur de ska lyckas.”

Citat ur artikeln: ”Gåtan: Bättre betyg för pojkarna – vart tredje år” i *Svenska dagbladet* 220512 av Kristina Olsson

Kognitiv avlastning (arbetsminne)

- Tydlig struktur på undervisningen
- Tydliga regler i klassrummet

Ska lärare jobba uppsökande?

- En av de bästa lärstrategierna en elev kan ha är att be om hjälp när hen inte förstår. Vem har ansvar för att eleven ber om hjälp?

Vem har ansvar?

- **Liam:** Kerstin har mer struktur, går igenom så man fattar liksom. Det fäster. Martin är mer; Kan ni det här? Ingen svarar, han antar att det är ja. Sen kommer provet och ingen fattar.
- **William:** Men det är egentligen våran egna fel om inte vi svarar.
- **Liam:** Jag vet, men det är lärarens ansvar också.
- **William:** Ja men han säger ju och ingen svarar. Vad ska han göra? Han kan ju inte säga det femton gånger tills någon svarar
- **Noah:** Det gör ju Kerstin.
- **William:** Nej inte femton gånger.
- **Noah:** Hon blir arg.
- **William:** Nej.
- **Noah:** Jo, om folk inte svarar bankar hon i bordet.
- **William:** Det har hon aldrig gjort när jag har haft henne.

Språk

Språket är nog det viktigaste verktyget för att förstå uppgifter i alla ämnen

Att få elever att sluta med självsaboterande handlingar

- Metakognition/studieteknik

(Hur gör jag när jag får en uppgift jag inte förstår)

- Kognitiv avlastning

(Tydlig struktur på undervisningen)

- Jobba uppsökande

(Har du förstått uppgiften?)

- Språk

(Språket är nog det viktigaste verktyget för att förstå uppgifter i alla ämnen)

Gör skolan begriplig för alla

En del unga har tidigare fått en negativ syn på den egna förmågan – de har fått den mest negativa lärdomen som skolan kan medverka till – att en ung person lär sig att den inte kan lära sig. Att få upptäcka att han eller hon faktiskt kan lära sig är en kunskap som kan medverka till förändringar av självbilden.

Tack för mig!

